

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

HU

ECB-PUBLIC

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2015. október 28.)

a kötelező tartalékráta mértékéről

(CON/2015/39)

Bevezetés és jogalap

2015. október 6-án az Európai Központi Bank („EKB”) a kötelező tartalékráta mértékéről (a továbbiakban: rendelettervezet) szóló vélemény alkotására kapott felkérést a Magyar Nemzeti Banktól („MNB”).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat¹ 2. cikke (2) bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet egy olyan tagállam, amely pénzneme nem az euro, monetáris politika eszközeire vonatkozó szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Hátérinformációk és a rendelettervezet célja

- 1.1. 2010-ben az MNB elnöke elfogadta a kötelező tartalékráta mértékéről szóló 13/2010 rendeletet², amely vonatkozásában az EKB a CON/2010/68 véleményt³ fogadta el. A 2010/13 MNB rendelet egyes forráskategóriák vonatkozásában bevezette a kötelező tartalékráta választható mértékét, lehetővé téve ezzel a tartalékköteles hitelintézetek számára azt, hogy több kötelező tartalékráta-mérték közül választhassanak annak érdekében, hogy azok megbirkózhassanak a likviditási szükségeltükben bekövetkezett nagyobb fluktuációkkal. A rendelettervezet véget vet ennek a gyakorlatnak azáltal, hogy meghatározza azt, hogy 0%-os tartalékráta vonatkozik: a) azon betétekre és felvett hitelekre, amelyek lejáratát a hitelintézet számviteli nyilvántartásába történő felvétel időpontjában meghaladja a két évet; b) azokra a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra, amelyek lejáratát a kibocsátáskor meghaladja a két évet, és c) a repókra. Egy általános 2%-os kötelező tartalékráta-mérték fog vonatkozni a tartalékköteles hitelintézet tartalékalapjába tartozó minden egyéb tartalékköteles forrásra.
- 1.2. Az MNB számításai alapján 2015 októberéig az érintett hitelintézetek tartalékkötelezettsége 2,98 százalékos súlyozott átlagnak felel meg. Az MNB által rendelkezésre bocsátott háttér információk alapján a rendelettervezetben foglalt rendelkezés várhatóan 160 milliárd forintnyi többletlikviditást

¹ A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

² 13/2010 (IX.6.) MNB rendelet a kötelező tartalékráta mértékéről, közzétéve a Magyar Közlöny 2010/41. számában.

³ Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

fog felszabadítani (Magyarország GDP-jének 0,5%-a, 520 millió euro), amely ezáltal elérhetővé válik a bankszektor számára.

- 1.3. A rendelettervezethez csatolt indoklásban az MNB megjegyzi azt, hogy a javasolt jogszabály módosítás a jelenleg irányadó kötelező tartalékráta-mérték és az MNB úgynevezett „önfinanszírozási programja” közötti ellentmondás miatt vált szükségessé. Az indoklásban foglaltak szerint „*a program kialakításával az MNB a hitelintézetek szabad likviditásának az állampapír piacra történő becsatornázásával törekszik az állampapírok hitelintézetek által történő megvásárlásának további ösztönzésére*”, ezáltal erősítve a pénzügyi stabilitást a magyar gazdaság külső sérülékenységének csökkentése révén. Az MNB értékelésében a jelenleg irányadó tartalékráta-mértékek ellentmondásban vannak ezekkel a célokkal. Az indoklás megjegyzi, hogy a rendelettervezet az EKB által alkalmazott kötelező tartalék-képzési követelményekhez hasonló rendelkezéseket kíván bevezetni. Az MNB azt is megemlíti, hogy a rendelettervezet tükrözi azt a tényt, hogy 2015-re a magyar hitelintézetek likviditási környezete jelentősen javult 2010-hez képest, amikor is a választható kötelező tartalékráta-mértékek válságkezelési intézkedésként bevezetésre kerültek.

2. Általános észrevételek

- 2.1. A CON/2010/68 véleményben az EKB megjegyezte azt, hogy azon tagállamok, amelyek pénzneme nem az euro, megőrzik a monetáris politika terén gyakorolt jogköreiket, amely nagyobb rugalmasságot biztosít számukra a likviditási sokkok, valamint azon piaci elégtelenségek kezelésére, amelyek megnehezítik a nemzeti monetáris politika végrehajtását. Abban a véleményében az EKB megjegyezte, hogy az euro bevezetésekor Magyarország monetáris politikáját a jövőben összhangba kell hozni az eurorendszer működési keretével, és hogy következképpen a hitelintézeteknek ismerniük kell mindazon követelményeket, amelyek az egységes monetáris politika magyarországi bevezetését követően fognak vonatkozni rájuk. A fentiekre tekintettel az EKB megjegyzi, hogy a rendelettervezet hatályon kívül helyezi a korábban irányadó választható kötelező tartalékráta mértékeket, az Európai Központi Bank 1745/2003/EK rendeletében⁴, valamint az azt módosító 1052/2008/EK európai központi banki rendelet⁵ (EKB/2008/10) 1. cikke (3) bekezdésében, és az 1358/2011/EU európai központi banki rendelet⁶ (EKB/2011/26) 1. cikkében foglaltakhoz hasonló kötelező tartalékráta mértékek meghatározása által.
- 2.2. A rendelettervezetben foglaltak eredményeképpen mindazon hitelintézeteknek, amelyek korábban a 2%-os mértéket meghaladó kötelező tartalékráta-mértéket választották, le kell szállítaniuk a kötelező tartalékukat, amely likviditási többletet fog eredményezni. Az EKB megjegyzi, hogy a rendelettervezet nem tartalmaz semmilyen, a likviditási többlet meghatározott eszközökbe történő befektetésére vonatkozó követelményt, továbbá az nem tartalmaz semmilyen olyan jogi kötőerejű

⁴ Az Európai Központi Bank 1745/2003/EK rendelete (2003. szeptember 12.) a kötelező tartalékok alkalmazásáról (EKB/2003/9) (HL L 250., 2003.10.2., 10. o.).

⁵ Az Európai Központi Bank 1052/2008/EK rendelete (2008. október 22.) (EKB/2008/10) (HL L 282., 2013.10.25., 14. o.).

⁶ Az Európai Központi Bank 1358/2011/EU rendelete (2011. december 14.) (EKB/2011/26) (HL L 338., 2013.12.21., 51. o.).

rendelkezést sem, amely előírná a hitelintézetek számára azt, hogy azok állampapírokba fektessenek be.

A rendelettervezetnek az 1.3. pont alatt kifejtett, az MNB monetáris politika kereteiben bekövetkezett változásokkal együttesen figyelembe vett célja kérdéseket vehet fel a Szerződés 124. cikkében megfogalmazott kiváltságos hozzáférés tilalmára vonatkozó rendelkezéseknek történő megfelelésének az MNB kommunikációja és annak lehetséges hatásai vonatkozásában. Bár a kiváltságos hozzáférés tilalmának a tagállamok a címzettjei, az a nemzeti központi bankokra is vonatkozik, mivel azok szintén az uniós jog hatálya alá tartoznak, és azok nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek a közszektor számára kiváltságos hozzáférés lehetőségét teremtik meg a hitelintézetekhez, amennyiben az ilyen intézkedések nem prudenciális megfontolásokon alapulnak⁷. A 3604/93/EK tanácsi rendelet 4. preambulum bekezdése egyértelműen hivatkozik arra, hogy a Szerződés 124. cikke lényeges elemét képezi a közszektor finanszírozási műveletei piaci mechanizmusoknak történő alárendelésének, amely ily módon hozzájárul a költségvetési fegyelem megszilárdításához.

A fentiekre tekintettel felkérést kap az MNB, hogy a rendelettervezet elfogadására vonatkozó indokok kommunikációja során szenteljen kellő figyelmet a kiváltságos hozzáférés tilalmát alátámasztó alapelveknek.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2015. október 28-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

⁷ Lásd még a Szerződés 104a. cikkében említett kiváltságos hozzáférés tilalmának alkalmazásához szükséges fogalmak meghatározásáról szóló, 1993. december 13-i 3604/93/EK tanácsi rendelet (HL L 332., 1993.12.31., 4. o.) 10. preambulumbekzdését és a 3. cikkének bekezdését.